

Overzicht toegekende initiatieven beleavingsgebieden gunningsregeling kleine projecten VeluweAlliantie

1. De Groene Schatkamer van Arnhem - een podwalk over landgoederen

Bezoekerscentrum Molenplaats Sonsbeek is de poort naar de Arnhemse parken en de Veluwezoom. Het is dé plek in Arnhem waar stad en natuur elkaar ontmoeten. Arnhem is aan de Sint Jansbeek ontstaan. Vanaf de dertiende eeuw werd het watersysteem van het beekdal geoptimaliseerd met sprengkoppen,

opgeleide beekdelen en waterbassins. Er werden tien watermolens gebouwd en er ontstond een levendige industrie met graanmolens, papierindustrie, wasserijen en akkerbouw. Later ontstonden hier de landgoederen en buitenplaatsen die het landschap zo statig en voornaam hebben gemaakt. De Sint Jansbeek mag dan ook met recht de groene schatkamer van Arnhem worden genoemd.

De podwalk is educatief; het is een audio-ervaring die de wandelaar onderdompelt in de omgeving, met sferische natuurgeluiden en bijzondere verhalen die bijblijven. Ook deze podwalk is een initiatief van Natuurcentrum Arnhem en de gemeente Arnhem.

2. De Groene Schatkamer van Arnhem - een podwalk over landschap en water

De gradiënt van Rijndal naar het Veluwemassief herbergt veel bijzondere biotopen van het waterrijke beekdal tot de drogere, hoge zandgronden. In de parken rond het dal van de Jansbeek ziet de bezoeker onder andere schrale moerasweiden, bronbosjes en imposante beuken-eikenbossen. Het verhaal gaat over het ontstaan van de stuwwallen, het Veluwse landschap en de beekdalen; een fraai glooiend landschap met prachtige uitzichten tot aan Nijmegen en Duitsland. Deze podwalk behandelt de verhaallijn over het dal van de Sint Jansbeek, waar Arnhem is ontstaan. Het gaat over watersystemen en alle ontwikkelingen die daaruit zijn voortgekomen. Tussen de locaties wordt de bezoeker gestimuleerd om de koptelefoon af te zetten om tijdens het wandelen naar de geluiden van de parken te luisteren.

3. De Groene Schatkamer van Arnhem - een podwalk over cultuur en kunst

Kunst en cultuur vormen een belangrijke drager van het Arnhemse park Sonsbeek. Vanaf de jaren '50 van de vorige eeuw werden hier de Sonsbeek Exposities georganiseerd. In het park zijn nog veel kunstwerken te bewonderen. Voor de podwalk worden inspirerende en relevante plekken geselecteerd, zoals de kunstwerken en *land art* projecten in de parken Sonsbeek, Zypendaal en Gulden Bodem. Er wordt een wandelroute uitgestippeld langs de belangrijkste kunstwerken. Er

worden themaroutes ontwikkeld in verschillende afstanden. Ook worden zij verwezen naar het routenetwerk van de Veluwezoo en de Veluwe, met name naar culturele routes.

4. Beleef Passie in de wijngaard

In 2025 (24 mei) organiseert VVV Ermelo Buitenleven met Wijngaard Telgt uit Ermelo een gloednieuw - jaarlijks terugkerend - evenement. Centraal staan lifestyle, food en lokale producten. Er staan veelal kleinschalige, lokale stands. Commerciële standhouders worden niet uitgenodigd. Het gaat hier om een nieuw evenement. Uniek in de regio.

5. Aanschaf mindervaliden toilet bij Zuivelmuseum Wapenveld

Het project betreft de uitbreiding van de bestaande toiletunits met een mindervaliden-toiletunit (MIVA-unit). Doelgroep van het MIVA-toilet wordt gevormd door de minder goed ter been zijnde bezoekers. Het Zuivelmuseum kent relatief veel senior bezoekers en groepsbezoeken met ouderen. Het project wordt mede-gefinancierd door Rabo clubactie en een gift van Oranjevereniging Máxima. Het project wordt geïnitieerd door Zuivelmuseum Wapenveld.

6. Streekontwikkeling Anders - autonome boeren in een autonoom landschap

IJssel Anders organiseert een eerste symposium (samenspraak) om na te gaan of en hoe het mogelijk is te komen tot een andere aanpak van streekontwikkeling. Niet de overheid neemt de lead bij gebiedsontwikkeling (zie alle ambities rondom het PPLG), maar de bewoners, boeren en burgers. De IJsselvallei is proefgebied. Op een gezonde bodem (water, mineralen, structuur) zijn boeren en steeds meer burgers actief die zo zelfstandig mogelijk relaties aangaan met (mede-

)bewoners die belang hebben bij dat gezonde landschap. De toekomst is méér dan landbouw of boeren, maar ook ecologie, biodiversiteit, landschap, recreatie, cultuur, zingeving, economie, voedselvoorziening, etc. Ook aan de hand van theater en kunst worden mensen betrokken. Aan het einde van het IJssel Anders proces wordt alle opgedane ervaring bijeengebracht in/op een nieuwe kaart van de IJsselvallei. Hoewel de toekomst nooit te voorspellen en daarmee te beschrijven is, laat staan vast te leggen, kan er op basis van alle opgehaalde informatie een aantal principes voor die toekomst geschetst worden.

7. Scherpenzeel vertelt - verhalen van inwoners

Het vastleggen van cultureel erfgoed aan de hand van verhalen van inwoners van Scherpenzeel. Dat is het doel van dit project. Dat gebeurt via de website en socials van Heerlijk Scherpenzeel. Straks maakt deze content deel uit van beleavingsgebied de Smakelijke Veluwe. De verhalen gaan over de historie, het erfgoed, de cultuur, streekproducten en/of het agrarisch gebied. De verhalen worden door fotografie/film ook letterlijk in beeld gebracht.

Het project is een initiatief van de gemeente Scherpenzeel in samenwerking met culturele en toeristische partijen, de ondernemersvereniging Scherpenzeel en inwoners.

8. Een runtien vol streek'n

Stichting Visit Heerde heeft als doel de lokale economie van de gemeente Heerde te ondersteunen door toerisme en recreatie te stimuleren, als gastheer op te treden en samen te werken met ondernemers, organisaties en omliggende gastheerorganisaties. In die hoedanigheid wijst zij in 2025 fietsers de weg naar de buitengebieden om te laten zien wat daar te halen valt. Bezoekers kunnen terugkomen met fietstassen vol. Er staan veel stalletjes langs de weg die verse, lokale producten verkopen zoals

honing, appels, walnoten en verse melk. Ook is het gebied rijk aan minibiebs.

Het dialect van de regio is Nedersaksisch en ook in de gemeente Heerde wordt nog een aardig woordje plat gesproken. Maar kunnen bezoekers aan de Noord-Veluwe dit verstaan? Visit Heerde wil met het ontwikkelen van deze streekroute: "Een runtien vol streek'n" de bezoeker laten kennis maken met de identiteit: de lokale taal en de lokale producten die je hier tegenkomt!

9. Herinneringscentrum Noord-west Veluwe '40 - '45

Stichting Behoud Oorlogsherinneringen uit Harderwijk wil aan de hand van verhalen en voorwerpen de geschiedenis van de Tweede Wereldoorlog doorvertellen aan volgende generaties. Daarmee wil zij de bewustwording over hoe conflicten ontstaan vergroten, wat het voor mensen betekent en benadrukken dat vrijheid geen vanzelfsprekendheid is. 'Wij willen dat elke bezoeker de watertoren verlaat met een boodschap, met een gedachte of met een

bewustwording. Dit door verhalen met voorwerpen uit te beelden die voor hetzelfde geld over de bezoeker zelf zouden kunnen gaan, over een zoon, een dochter, een vader, een moeder, een opa of oma,' aldus de Stichting. De doelgroep is breed, maar met name voor de bovenbouw van regionale basisscholen is er op dit gebied geen aanbod.

HNW '40-'45 wordt maximaal twee keer per maand, afhankelijk van de beschikbaarheid van de vrijwilligers, op de zaterdagochtend opengesteld. De toegang is gratis. Ook op speciale dagen (4/5 mei of Open Monumentendag) gaan de deuren open. Schoolklassen en andere groepen zijn op afspraak altijd welkom.

10. Ontwikkeling Wegwijzers

In het project Stille spreiding en Verleiding wordt een digitaal systeem (Web-App bij Veluwe.nl) ontwikkeld om mensen op o.a. ontvangstlocaties te informeren over bezienswaardigheden, routes en nuttige bezoekersinformatie in huidige beleavingsgebied. Ook worden ze verwezen naar andere ontvangstlocaties, beleavingsgebieden met hun activiteiten, locaties, etc. Doel is verbinden en verwijzen naar beleavingsgebieden en startpunten, passend in bestemmingsmanagement.

Om mensen naar de Webapp te begeleiden zijn fysieke herkenningselementen, Wegwijzers, nodig met een QR-code waarmee mensen op het digitale systeem komen. Het eigen verhaal van een plek heeft ruimte nodig naast de verbinding met het grotere verhaal van een belevingsthema/belevingsgebied. Voor deze fysieke elementen wordt nu in Veluwestijl door bureau Kinkorn een ontwerpconcept ontwikkeld onder de project naam Wegwijzers. Het object kan als wegwijzer/anker dienen voor de digitale beleving van de beleavingsgebieden en heeft ook de functie van landmark.

Het vervolg is het fysiek produceren van enkele prototypen om het systeem daadwerkelijk in te kunnen zetten Veluwe breed. In deze aanvraag wordt een bijdrage van € 2.000 gevraagd in de ontwikkelkosten van de Wegwijzers.

11. Productie Wegwijzers

Als de Wegwijzers ontwikkeld zijn, moeten er enkele prototypen fysiek geproduceerd worden. Dit is belangrijk om kinderziektes door te komen en daarna een systeem van Wegwijzers daadwerkelijk in te kunnen zetten Veluwe breed. Voor de productie van 2 tot 3 prototypes vraagt het Routebureau een financiële ondersteuning aan. Het element zal de Veluwe verbeelden, maar ook de eigenheid van het betreffende gebied weergeven in de vormgeving.

12. Vastleggen van het Hippisch Erfgoed van Kootwijk-Hoenderloo

Dit project richt zich op het vastleggen van het rijke, hippische erfgoed van Kootwijk-Hoenderloo. Door middel van geschiedschrijving en het produceren van informatieve materialen (boeken, borden en digitale content) wordt zowel de lokale inwoners als de toeristen bewust gemaakt van de historische waarde en het duurzame gebruik van de paarden in dit gebied.

Het project sluit aan bij beleavingsgebied de Stille Veluwe. Naast genoemde middelen komen er praktische routes gekoppeld aan de verhalen, sagen en geschiedschrijving. Dit wordt gedeeld op alle toeristische punten, websites van Visit Veluwe en Visit Regio Barneveld en aan de hand van QR-codes op de paardenroutes.

Het project is een initiatief van de Stichting Paardenvrienden Midden-Veluwe in samenwerking met Visit Veluwe.

13. IJssel Cider (bij gemaal Terwolde)

Het ambacht van cider maken... Waterschap Vallei en Veluwe en Stichting IJsselboomgaarden nemen de bezoeker mee in het beleven van het verhaal van de polder, het gebouw, het waterbeheer, de boomgaarden langs de IJssel en de verschillende vormen van fruitverwerking. Door middel van visualisering, zoals

beeldmateriaal, video-presentaties, informatiepanelen, proeverijen en rondleidingen maakt men de locatie en het naastgelegen actieve gemaal en de omgeving beleefbaar. Naast de ciderproductie wordt ook invulling gegeven aan eenvoudige seizoensgebonden dag-horecafunctie, directe verkoop van duurzame streekproducten en groeps- en individuele proeverijen.

